RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 72.270/1
van 3 november 2022

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende de intrekking van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2022 en houdende herneming van de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Sint-Lievens-Houtem en Kottembos'’

‡LW-ADLWLFHEC-HCCHAYM‡

Op 30 september 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende de intrekking van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2022 en houdende herneming van de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Sint-Lievens-Houtem en Kottembos'’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 27 oktober 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 3 november 2022.

*

‡LW-ADLWLFHEC-HCCHAYM‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

2. Het overeenkomstig *sub* 1 beperkte onderzoek noopt slechts tot het maken van de volgende opmerkingen.

2.1. Voor de ontworpen regeling wordt naast de artikelen 13, §§ 1 en 3, 17, § 3, 18, 25, § 1, 27, § 3, 28 en 36*ter*, §§1 en 2, van het decreet van 21 oktober 1997 'betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu', artikel 1.3.1.1, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003 'betreffende het integraal waterbeleid' en de artikelen 6.5.1 en 6.5.3, tweede en derde lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, hoofdzakelijk rechtsgrond ontleend aan artikel 2.2.7, § 10, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO)[1], gelezen in samenhang met artikel 66, tweede lid, van het decreet van 1 juli 2016 'tot wijziging van de regelgeving voor ruimtelijke uitvoeringsplannen teneinde de planmilieueffectrapportage en andere effectbeoordelingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen te integreren door wijziging van diverse decreten'.

2.2. Artikel 2.2.7, § 10, VCRO, zoals van kracht tot en met 30 april 2017, luidde als volgt:

> "§ 10. De Vlaamse Regering kan, met het oog op het herstel van een onregelmatigheid, het besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geheel of gedeeltelijk intrekken en hernemen, waarbij het wettigheidsgebrek wordt rechtgezet.
>
> De bepalingen van § § 7 en 8 zijn onverminderd van toepassing, met uitzondering van de vervaltermijn van honderdtachtig dagen".

Bij wijze van uitzondering laat de geciteerde bepaling de bevoegde overheid toe om, met het oog op het herstel van een onregelmatigheid, een besluit houdende definitieve vaststelling van een ruimtelijk uitvoeringsplan te hernemen na het verstrijken van de vervaltermijn van 180 dagen na het einde van het openbaar onderzoek.[2]

[1] Zoals die bepaling geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 'tot wijziging van de regelgeving voor ruimtelijke uitvoeringsplannen teneinde de planmilieueffectrapportage en andere effectbeoordelingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen te integreren door wijziging van diverse decreten'. Zie in dat verband artikel 66, tweede lid, van dat decreet, op grond waarvan de Vlaamse Regering bepaalt hoe de inwerkingtreding van het decreet verloopt voor lopende planningsprocessen voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, en de overgangsbepalingen die ter uitvoering daarvan zijn opgenomen in artikel 25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 'betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen'.

[2] Deze vervaltermijn wordt bepaald in artikel 2.2.7, § 7, VCRO.

‡LW-ADLWLFHEC-HCCHAYM‡

2.3. Over deze mogelijkheid stelt de parlementaire voorbereiding bij het decreet van 4 april 2014 'houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de ruimtelijke ordening en het grond- en pandenbeleid' onder meer wat volgt:[3]

> "[…]De voorliggende aanpassing van de VCRO geeft de overheid de mogelijkheid om het besluit tot definitieve vaststelling te hernemen wanneer zij beslist om de definitieve vaststelling van het RUP in te trekken om een wettigheidsgebrek te verhelpen. Het nieuwe besluit houdende definitieve vaststelling moet genomen worden samen met de beslissing tot intrekking van de vorige vaststelling. Zo niet, dreigt tussen de datum van intrekking en de datum van nieuwe vaststelling een periode van rechtsonzekerheid te ontstaan.
>
> Het spreekt voor zich dat de herneming van de definitieve vaststelling enkel kan voor het rechtzetten van onregelmatigheden/wettigheidsbezwaren. Het hernemen van het besluit kan niet gemotiveerd worden vanuit het feit dat de Vlaamse Regering 'van gedachte' zou veranderd zijn of om wijzigingen door te voeren die niet voortvloeien uit het openbaar onderzoek. Om die redenen blijven de bepalingen van artikel 2.2.7, § 7, onverminderd van toepassing, met uitzondering van de vervaltermijn van 180 dagen. Dit betekent dat slechts wijzigingen kunnen worden aangebracht, die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren".

2.4. Het Grondwettelijk Hof oordeelde in zijn arrest nr. 118/2015[4] dat deze bepaling de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, gelezen in samenhang met andere grondwetsbepalingen, verdragsbepalingen en algemene rechtsbeginselen, niet schendt, onder voorbehoud van de volgende interpretatie:

> "B.20. Gelet op het feit dat er reeds een openbaar onderzoek over het ingetrokken besluit heeft plaatsgevonden, dat de wijzingen van dat besluit enkel betrekking kunnen hebben op vastgestelde onregelmatigheden, en dat het hernomen besluit gebaseerd dient te zijn op actuele juridische en feitelijke gegevens, doet de bestreden regeling geen afbreuk aan artikel 7 van het Verdrag van Aarhus. Om dezelfde redenen houden de bestreden bepalingen geen aanzienlijke achteruitgang in van het bestaande beschermingsniveau".

2.5. Uit de motivering van het ontwerp blijkt dat aanpassing 2[5] voortvloeit uit het openbaar onderzoek.

De gemachtigde bevestigde, hoewel dit niet blijkt uit de motivering van het ontwerp, dat ook aanpassing 1[6] voortvloeit uit een advies dat werd uitgebracht naar aanleiding van het openbaar onderzoek en stelde dienaangaande uitdrukkelijk:

> "De gemeente Sint-Lievens-Houtem heeft in haar advies inderdaad melding gemaakt van de problematiek van de waterzuivering en de overlap met het gemeentelijk

[3] Amendementen bij het ontwerp van decreet 'houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening', *Parl.St.* Vl.Parl. 2013-14, nr. 2371/3, 4.

[4] GwH 17 september 2015, nr. 118/2015.

[5] De zone "gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen" (artikel 8) ter hoogte van de begraafplaats in Sint-Lievens-Houtem wordt op het grafisch plan van een overdruk (artikel 8.3) voorzien. Artikel 8 van de stedenbouwkundige voorschriften wordt hieraan aangepast.

[6] Het noordelijk gedeelte van het natuurgebied ter hoogte van de toegangsweg naar de waterzuiveringsinstallatie (aan de Meulestraat in Sint-Lievens-Houtem), wordt uit het plan weggelaten om rekening te houden met het planologisch attest afgeleverd aan het bedrijf Inex nv.

‡LW-ADLWLFHEC-HCCHAYM‡

plan (aanpassing 1) en de gemeentelijke begraafplaats (aanpassing 2) zodat de beide aanpassingen effectief voortvloeien uit het openbaar onderzoek".

Aldus lijkt te zijn voldaan aan de voorwaarde gesteld in artikel 2.2.7, § 7, VCRO dat ten opzichte van het voorlopig vastgestelde plan slechts wijzigingen kunnen worden aangebracht, die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren.

De stellers van het ontwerp dienen er zich wel van te vergewissen dat het ontwerp gebaseerd is op actuele juridische en feitelijke gegevens, zoals werd voorgeschreven in overweging B.20 van het voormelde arrest van het Grondwettelijk Hof.

2.6. In die omstandigheden lijkt het ontwerp te kunnen worden ingepast binnen de rechtsgrond van artikel 2.2.7, § 10 VCRO, zoals van kracht tot en met 30 april 2017.

Het verdient evenwel aanbeveling om in de motivering van het ontwerp uitdrukkelijk aan te geven dat ook aanpassing 1 voortvloeit uit het openbaar onderzoek.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Marnix VAN DAMME

‡LW-ADLWLFHEC-HCCHAYM‡